

Regionaalse gaasituru sisendtasude ettepaneku avalik konsultatsioon

15.02.2019

Sissejuhatus

Baltikumi ja Soome ministriumid, energeetika regulaatorid ja süsteemihaldurid on seadnud eesmärgiks gaasiturude suurema harmoniseerimise regioonis. Seal hulgas on Eesti, Soome ja Läti süsteemihaldurid sõlminud ühiste kavatsuste protokollid ja allkirjastanud süsteemihaldurite vahelise kompenseerimise (ITC) lepingu ühise turupiirkonna loomiseks Eesti, Soome ja Läti piires. Eesti, Soome ja Läti energeetika regulaatorid on samuti sõlminud ühiste kavatsuste protokollid ühise turupiirkonna loomiseks Eesti, Soome ja Läti piires aastast 2020. Ühise turupiirkonna puhul võrdsustatakse sisendtasud Eesti, Soome ja Läti gaasivõrku sisenemisel ning kaotatakse ülekandetasud riikide omavahelistel piiridel (Eesti-Soome ja Eesti-Läti) ja Läti gaasihoidlal.

Käesolevaga konsulteerib Elering Eesti, Soome ja Läti energeetika regulaatorite ja süsteemihaldurite vahel kokku lepitud sisendtasude ettepanekut. Antud sisendtasud rakenduvad heakskiitmise korral Imatra, Narva, Värskas, Izborski ja Kiemenai sisendpunktides alates 1. jaanuar 2020 aastal.

Käesoleva avaliku konsultatsiooni eesmärk on Soome, Eesti ja Läti piirkonnas samaaegselt ühiste sisendtasude ettepanekule tagasiside küsimine. Eesti lõplik ülekandetasu koos sisend- ja väljundtasudega konsulteeritakse avalikult Komisjoni Määruse (EL) 2017/460 (TAR NC) kohaselt Konkurentsiameti poolt, tariifimenetluse osana 2019. aastal.

Sisendtasu avaliku konsultatsiooni periood on 15.02.2019 kuni 31.03.2019. Turuosaliste tagasiside palume saata info@elering.ee ja erkki.sapp@elering.ee.

Sisendhinnad

Soome, Eesti ja Läti süsteemihaldurid ja regulaatorid on seisukohal, et Soome, Eesti ja Läti piirkonna konkurentsivõimeline lähtehind peaks olema sarnane Euroopa Liidu liikmete sisendhindadele. Sellest tulenevalt Soome, Eesti ja Läti piirkonna aastase võimsustoote lähtehind kohandatakse osalevate riikide reguleerivate asutuste poolt Euroopa Liidu riikide keskmise sisendhinnale, millele on lisatud standardhälve.

Ettepaneku järgi on aastase võimsustoote lähtehind alates 01.01.2020 142,77 €/MWh/päev/aasta. Aastane toode annab õiguse igal aasta gaasipäeval vastavast sisendpunktist regiooni sisestada 1 MWh gaasi.

Lühema perioodi toodete hinnad tulenevad aastase toote lähtehinnast, millele on rakendatud kordajad ja hooajategurid ning päevade arvu proportsioon (vt tabel 1).

Juhime tähelepanu sellele, et aasta 2020 on liigaasta ning see mõjutab lühiperioodi toodete hindu. Aasta 2021 toodete hinnad on samade tingimuste juures veidi erinevad (M2 ja Q1).

Tabel 1 Konsulteeritavad sisendtasud aastaks 2020.

Toode	Hind	Ühik	Päevi tootes
Aastane	142,77	€/MWh/d/y	366
Kvartaalne Q1	39,0	€/MWh/d/q	91
Kvartaalne Q2	39,0	€/MWh/d/q	91
Kvartaalne Q3	39,5	€/MWh/d/q	92
Kvartaalne Q4	39,5	€/MWh/d/q	92
Kuine M1	15,1	€/MWh/d/m	31
Kuine M2	14,1	€/MWh/d/m	29
Kuine M3	15,1	€/MWh/d/m	31
Kuine M4	14,6	€/MWh/d/m	30
Kuine M5	15,1	€/MWh/d/m	31
Kuine M6	14,6	€/MWh/d/m	30
Kuine M7	15,1	€/MWh/d/m	31
Kuine M8	15,1	€/MWh/d/m	31
Kuine M9	14,6	€/MWh/d/m	30
Kuine M10	15,1	€/MWh/d/m	31
Kuine M11	14,6	€/MWh/d/m	30
Kuine M12	15,1	€/MWh/d/m	31
Päevane	0,585	€/MWh/d	1
Päevasisene	0,663	€/MWh/d	1

Lähtehind

Vastavalt Balti riikide ja Soome energiaregulaatorite uuringule „Tariff model for the natural gas entry-exit system for the common Baltic-Finnish market“ on regiooni jaoks sobivaim lähtehinna meetod nn postmargi meetod.

Postmargi meetodit rakendatakse igas regiooni riigis eraldi, kuid kohandatakse sisendtasud. See tähendab, et regiooni (Eesti, Läti ja Soome) piirkonda gaasi sisenemise tasu on sama, kuid igas riigis võivad olla erinevad väljundtasud, vastavalt vastava riigi regulatsioonile ja süsteemihalduri põhjendatud kuludele.

Kordajad ja hooajategurid

Kordajad ja hooajategurid on TAR NC-le, vastavad tegurid, mille abil arvutatakse lähtehinna alusel aastast erineva kestusega standardvõimsustoote baashind.

Rakendatavad kordajad on toodud tabelis 2.

Kordajate väärtused vastavad TAR NC artikkel 13 sätestatule ning on lähedased võrdlusuuringu põhjal Euroopa keskmistele väärtustele.

Tabel 2 Regionaalse sisendhinna kordajad

Toode	Kordaja
Aastane	1
Kvartaalne	1,1
Kuine	1,25
Päevane	1,5
Päevasisene	1,7

Esimestel rakendusaastatel hooajategureid ei kasutata (hooajateguri väärtus on 1).